

DEVORBOP QURILISH MATERIALLARINING O'RNI, ISHLAB CHIQUARISHDA TEXNOLOGIK JARAYONLARI VA XOM ASHYO BAZASI

Barnoyeva Zilola Olimjon qizi
assistant, Jizzax politexnika instituti

Annotatsiya: Ushbu maqolada devorbop qurilish materiallarining o'rni, ishlab chiqarishda texnologik jarayonlari va xom ashyo bazasi va binolarida qo'llanilishi ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlari: sopol buyumlar, sopol toshlar, ichi g'ovakli g'isht, yengil g'isht.

THE PLACE OF WALL BUILDING MATERIALS, TECHNOLOGICAL PROCESSES IN PRODUCTION AND RAW MATERIAL BASE

Barnoeva Zilola Olimjon qizi
assistant, Jizzakh Polytechnic Institute

Annotation: This article examines the types of wall-building materials in Uzbekistan, their requirements, and their use in buildings.

Key words: ceramic products, ceramic stones, porous bricks, lightweight bricks.

Devorbop buyumlar bir necha turga bo'linadi:

Devorbop sopol buyumlar-odliy copol g'isht, sopol toshlar, ichi g'ovakli g'isht, yengil g'isht, pardozbop g'isht, devorbop g'ishtli panellar.

Bular eng ko'p tarqalgan va eng kup ishlatiladigan buyumlar bulib xosh ashyo bazasi yetarli, ishlab chikarish texnologiyasi yaxshi yulga kuyilgan. Bunday buyumlarni shlab chikaradigan korxonalar Respublikaning hamma shahar va tumanlarida qurilmoqda, ularga bo'lgan talab oshib bormoqda.

Devorbop silikat buyumlar-silikat g'isht, silikat beton buyumlar. Bylapdan yelgil silikat betonlar (gaz beton, kupil beton) asosida olinadigan buyumlar ishlab

chikarish kuprok axamiyatga ega. Bunday buyumlar ishlab chikarishda samaradorligini oshirish imkoniyatini beradi.

Anorganik xom ashyo asosida olinadigan boshka devorbop buyumlar- bular tabiiy tosh materiallar asosida olinadigan gipsbeton buyumlar, asbestosement devorbop panellar, bu guruxga kiradigal buyumlar respublikada ko'p ishlab chikarilmayli, sababi xom ashyo bazasi yetarli emas, respublika sharoitida mos kelmaydi, zilzilabardoshlik talablariga tiliq javob bermaydi.

Organik xom ashyo asosida olinadigan devorbop materiallar- arbolit, fibrolit va x.k.

O'rta osiyo respublikalarining iklim sharoiti bu yerda yashaydigan xalqlarning urf-odati, kup bolalik oilalar kupligi, bu joylarning zilzilaga nisbatan aktivligi (seysmik rayon) va bir kator boshka sabablarga kura xozirgi paytda respublikada devorbop sopol material va buyumlar ishlab chikarish kengaymokda. Bu bilan birga oddiy g'ishtning kamchiliklari xisobga olinib yengil, ichi bush gisht va toshlar, yirik ulchamli devorbop G'ISHT panellar ishlab chikarishga asosiy e'tibor berilmoqda.

Asosiy qurilish materiallari quyidagilarga bo'linadi:

Binolarning turli elementlarini (pollar, pollar, devorlar, tomlar) qurishda ishlatiladigan tabiiy narsalar yog'och (yog'och), beton, tsementdir.

Sun'iy-izolyatsiya, namlik izolatsiyasi va boshqalarni yaratish jarayonida ishlatiladigan maxsus mo'ljallangan materiallar.

Shuningdek, qurilish materiallarining tosh, o'rmon, bog'lovchi va metall turlari mavjud.

Devorbop qurilish materiallarining turlari:

1. Devorbop sopol buyumlar-oddiy sopol gisht, sopol toshlar, govakli gisht, yengil gisht, pardozbop g'isht, devorbop gishtli panellar.

Bular eng ko'p tarkalgan va eng ko'p ishlatiladigan buyumlar bo'lib, xom ashyo bazasi yetarli, ishlab chikarish texnologiyasi yaxshi yo'lga qo'yilgan. Bunday buyularni ishlab chiqaradigan korxonalar Respublikaning hamma shaxar va tumanlarida qurilmaqda, ularga bo'lgan talablar oshib bormoqda.

2. Devorbop silikat buyular-silikat g'isht, silikat beton buyumlar. Bulardan yengil silikat betonlar (gazbeton, kupik beton) asosida olinadigan buyumlar ishlab chiqarishda ko'prok ahamiyatga ega. Bunday buyumlar ishlab chikarish samaradorligini oshirish imkoniyatini beradi.

3. Anorganik xom ashyo asosida olinadigan boshka devorbop buyumar - bular tabiiy tosh materiallar asosida olinadigan beton buyumlar asbestosement devorbop panellar, Bu guruxga kiradigan buyumlar respublikada ko'p ishlab chikarilmaydi, sababi xom ashyo bazasi yetarli emas» respublika sharoitida mos kelmaydi zilzilabardoshlik talablariga tula javob bermaydi.

4. Organik xom ashyo asosida olinadigan devorbop materiallar – arbolit, fibrolit va x.k.

5. O'rta osiyo ressublikalarining iqlim sharoiti bu yerda yashaydigan xalqlarning urf-odati ko'p bolalik oilalar ko'pligi» bu, joylarning zilzilaga nisbatan aktivligi (seysmik rayon) va bir kator boshka sabablarga ko'ra xozirgi paytda respublikada devorbop sopol material va buyumlar ishlab chiqarish kengaymokda. Shu bilan birga oddiy g'ishtning kamchiliklari xisobga olinib yengil, ichi bo'sh g'isht va toshlar, yirik o'lchamli devorbop g'isht panellar ishlab chikarishga asosiy e'tibor berilmokda.

Devorbop qurilish materiallarining xususiyatlari

Ular bino qanday sharoitda ishlatilishiga qarab tanlanadi. Hammasi bo'lib to'rtta asosiy xususiyatlar guruhi mavjud:

Jismoniy: zichlik, g'ovaklilik, issiqlik o'tkazuvchanligi, namlik.

Mexanik: mexanik stress, egiluvchanlik, qattqlik uchun kuch chegaralari.

Texnologik: issiqlikka chidamlilik, ish qobiliyati, quritish tezligi.

Qurilish materiallari maqsadga muvofiq qanday tasniflanadi

Qurilish materiallarini maqsadga muvofiq tasniflash 8 guruhni nazarda tutadi:

- bog'lovchilar: sement, ohak, gips;

- devorlarni qurish uchun materiallar-tabiiy tosh, gips yoki beton bloklar, temir-beton panellar, har xil turdagi g'ishtlar;

- tugatish uchun materiallar: keramika, gips, tsement, polimer yoki tabiiy (tabiiy tosh);

- ovoz va issiqlik izolatsiyasi uchun qurilish materiallari - polimerlar, silikatlar, mineral tolalar, gips tolasi yoki shisha asosida;

- tom yopish va gidroizolyatsiya qoplamalari: shifer va plitkalar, polimer asosidagi qoplamalar, bitum, asbest tsement aralashmasi;

- muhrlash uchun formulalar va mahsulotlar - qistirmalar yoki mastikalar;

- sun'iy va tabiiy kelib chiqadigan beton agregatlar-shag'al yoki gözenekli jinslar;

- sanitariya-texnik ishlarni bajarish uchun quvurlar, sanitariya - tesisat aksessuarlari, buyumlar-temir-beton, asbest-tsement, polimerlar, shisha, metall, chinni va keramikadan tayyorlangan.

Qurilish materiallarining tasnifidan foydalanib, siz ushbu aniq sharoitlarda maqbul bo'lgan variantni topishingiz yoki ularning bir-birini almashtirishini aniqlashingiz mumkin..

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. КМК 2.08.01 - 05. «Turar joy binolari» Toshkent, 2005 y.
2. SHNK 2.07.01 - 94 «SHaxarsozlik, shaxa rva qishloq axolii punktlarini rejalashtirish va ko'rish» Toshkent, 1994 y.
3. Архитектурное проектирование жилых зданий.М.,2005
4. Бархин Б.Г. Методика Архитектурного проектирования-М. Стройиздат, 2003.
5. Воронина Р.Л. Народниетрадитсии Ўзбекистана.-М.Стройиздат архитектуры и градостроилства, 1951-167с.
6. Maxmudova N.A. Pardozlash va issiqlik izolyasiya materiallarining texnologik asoslari. Darslik. T., "O'zbekiston faylasuflar milliy jamiyati", 2013
7. Samig'ov N.A. "Bino va inshootlarni ta'mirlash materialshunosligi". Toshkent. Darslik. Faylasuflar milliy jamiyati. 2011y. 399b